

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «تکامل سلامت کودک و خانواده»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: تکامل سلامت کودک و خانواده	تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ عملی)	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد	پیش نیاز درس: کاربرد فرآیند پرستاری در مراقبت های کودکان - کارآموزی کاربرد فرآیند پرستاری در مراقبت های کودکان	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: کودکان و نوزادان	شماره درس: ۱۴۰۴۵۲	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر زهرا جمشیدی	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: کودکان و نوزادان
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) شیراز ایمیل: jamsheede@gmail.com تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۶۵ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر شهپر باقری	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: کودکان و نوزادان
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) شیراز ایمیل: bagheri.shahpar@yahoo.com تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۶۵ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر ندا جمالی مقدم	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: کودکان و نوزادان
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) شیراز ایمیل: nedajamali@yahoo.com تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۶۹ 		

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: سرکار خانم مریم پیران	مرتبۀ علمی: مربی	گروه آموزشی: کودکان و نوزادان
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> • نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی- دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) • ایمیل: mparan90@gmail.com • تلفن محل کار: ۱۴۷-۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۲ داخلی ۱۴۷ 		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

در این واحد درسی، با استفاده از مهارت‌های تفکر انتقادی، براساس فرآیند پرستاری و مراقبت خانواده محور، دانشجو ضمن آشنایی با خانواده به عنوان نخستین کانون پرورش کودک و چگونگی تکامل کودک و خانواده در دوره های مختلف کودکی، به تمرین نقش‌های خود در زمینه ارتقای سلامت و حمایت از تکامل کودک و خانواده می پردازد. انتظار می‌رود دانشجویان عزیز، با مطالعه و پیگیری منظم و رعایت توالی مباحث و مشارکت فعال در بحث‌ها و انجام به موقع تکالیف و آزمون‌های تعیین شده، توانمندی خود را در زمینه آموزش، نوتوانی و حمایت خانواده با هدف حداکثر ارتقاء تکامل و سطح سلامت، ارتقا بخشند.

اهداف درس

هدف کلی: توانمندسازی دانشجو برای شناخت انواع خانواده، مراحل و چگونگی تکامل آن و فراهم آوردن مراقبت‌های پرستاری از کودک و خانواده از طریق فرآیند بررسی و شناخت و حمایت از آنان به منظور استفاده بهینه از سایر سیستم‌های حمایت کننده در راستای حداکثر ارتقاء تکامل و سطح سلامت.

اهداف اختصاصی به تفکیک اهداف مرحله‌ای

اهداف شناختی: دانشجو قادر باشد:

۱- اهداف، آشنایی با مفاهیم خانواده به عنوان یک سیستم تأثیر متقابل سیستم خانواده و سایر قسمت‌ها بر یکدیگر

۱-۱) تعاریف و ویژگی های خانواده را از دیدگاه‌های مختلف بنویسد.

۱-۲) اهمیت خانواده، وظایف، نقش‌ها و عملکرد آن را تشریح نماید.

۱-۳) کاربرد نظریه عمومی سیستم‌ها را در تکامل خانواده تشریح و تحلیل نماید.

۱-۴) سیستم‌های موجود در جامعه، عناصر و اجزاء مهم در سیستم خانواده و فرآیند بازخورد را در نظام خانواده تحلیل نموده و روابط آنها را تشریح نماید.

۱-۵) در نمونه‌ها و مثال‌های ارائه شده شباهت‌ها و اختلاف خانواده را از هم تشخیص دهد.

۱-۶) مرزهای سیستم خانواده، محیط خانواده و اجتماع و دلایل اثرات متقابل خانواده و اجتماع بر یکدیگر را تحلیل نماید.

۱-۷) خصوصیات خانواده هسته‌ای و گسترده را با هم مقایسه نماید.

۲- دیدگاه اسلام در مورد خانواده، آشنایی با روند تکاملی خانواده، ساختار خانواده و مراقبت خانواده محور از تئوری تا عمل در دنیا

۲-۱) دیدگاه اسلام در مورد خانواده را توضیح دهد.

۲-۲) مرحله‌ای که افراد در طول دوره فرآیند تکامل خانواده را تجربه می‌کنند تشریح نموده و تحلیل نمایند.

- ۳-۲) مراقبت خانواده محور را در ایران و سایر نقاط دنیا با یکدیگر مقایسه کند.
- ۴-۲) چک لیست های مراقبت پرستاری خانواده محور را در کودک سالم و بیمار معرفی نماید.
- ۵-۲) با معرفی یک نمونه وظایف افراد را در خانواده نسبت به یکدیگر بیان نموده و تحلیل نماید.

۳- معرفی مدل ها و ابزارهای ویژه بررسی خانواده (آپگار خانواده، مسائل، مشکلات، وظایف)

- ۳-۱) روند تکاملی خانواده را با استفاده از مدل و ابزار استاندارد ویژه خانواده شرح دهند.
- ۱-۱) عملکرد خانواده‌های مختلف را با بررسی آپگار آنها با یکدیگر مقایسه نماید.

۴- بررسی ساختار، عملکرد و روند تکاملی خانواده با استفاده از مدل و ابزار استاندارد ویژه بررسی خانواده

- ۱-۱) ساختار داخلی و بیرونی خانواده را شرح دهد.
- ۲-۱) ساختار، عملکرد و روند تکاملی خانواده را توضیح و ابزار مربوطه را شرح دهند.

۵- تئوری‌ها و مدل های تبیین کننده مرتبط با خانواده (تکاملی - سیستمی - تعاملی)

- ۵-۱) تئوری های مرتبط با خانواده را نام برده و توضیح دهند.

۶- فرآیند پرستاری در خانواده و اصول دیدار بهداشتی در منزل (Home Visit)

- ۶-۱) اصول مربوط به فرآیند پرستاری در خانواده و اصول دیدار بهداشتی در منزل Home visit را توضیح دهند.

۷- خانواده و اجتماعی شدن کودک و تفاوت های جنسی و تأثیر آن بر کودک را توضیح دهد.

- ۱-۷) جامعه‌پذیری را تعریف نماید.
- ۲-۷) نحوه تأثیر خانواده بر شکل‌گیری شخصیت فرد را توضیح دهد و تحلیل نماید.
- ۳-۷) سطوح پذیرش اجتماعی را نام برده و هر یک را شرح دهد.
- ۴-۷) الگوهای جنسی و هر یک را شرح دهد.
- ۵-۷) ثبات جنسیت را تعریف نماید.
- ۶-۷) تفاوت های جنسیتی و رفتارهای زنانه و مردانه را توضیح دهد.
- ۷-۷) گرفتن رفتارهای الگویابی جنسیتی را در سنین اولیه کودکی با بعد از آن مقایسه نماید.

۸- خانواده آسیب پذیر و آسیب‌های روانی - اجتماعی کودک از جمله طلاق، جدایی، کودک‌آزاری، فرزند خواندگی و مرگ

والدین

- ۸-۱) جدایی و یا قطع روابط جنسی را با جدایی احساسی و عاطفی مقایسه و تحلیل نماید.
- ۸-۲) جدایی قانونی (طلاق) و معایب آن را شرح دهد.
- ۸-۳) مراحل فرآیند طلاق (حاد، موقعیت، تثبیت) را با هم مقایسه و تحلیل نماید.
- ۸-۴) انواع کودک‌آزاری را با یکدیگر مقایسه کند.
- ۸-۵) مراحل فرزند خواندگی را شرح دهد.
- ۸-۶) انواع خانواده‌های آسیب‌پذیر را شرح دهد و تحلیل نماید.
- ۸-۷) مراحل خانواده در زمان مرگ والدین را تفسیر نماید.
- ۸-۸) نقش پرستار در هر موقعیت را تشریح نماید.

۹- رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی دوران نوزادی و شیرخوارگی

- ۹-۱) معیارها و اندازه های طبیعی رشد در دوران نوزادی و شیرخوارگی را توضیح دهند.
- ۹-۲) تغییر نسبت های رشد و تکامل سیستم های مختلف بدن، حرکات خشن و ظریف، تکامل زبانی، تصویر بدن را توضیح دهند.

۱۰- رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی دوران نوپایی و خردسالی

- ۱۰-۱) تغییرات جسمی، روانی اجتماعی، شناختی و زبانی به همراه نسبت های رشد و تکامل سیستم های مختلف بدن مربوط به دوران نوپایی و خردسالی را توضیح دهند.

۱۱- رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی سن مدرسه

- ۱۱-۱) تغییرات جسمی، روانی اجتماعی، شناختی و زبانی به همراه نسبت های رشد و تکامل سیستم های مختلف بدن را در سن مدرسه توضیح دهند.

۱۲- رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی دوران نوجوانی

- ۱۲-۱) تغییرات جسمی، روانی اجتماعی، شناختی و زبانی و به طور کلی رشد و تکامل سیستم های مختلف بدن مربوط به نوجوانی را توضیح دهند.

اهداف مهارتی

دانشجو قادر باشد بررسی و مراقبت پرستاری خانواده محور جهت حداکثر ارتقاء تکامل و سطح سلامت خانواده تدوین و به اجرا درآورد.

اهداف نگرشی

دانشجو در مراقبت از سلامت خانواده متعهد به به کارگیری منابع معتبر علمی و به روز با تلفیق حداکثری آموخته ها و توانایی های خود باشد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی: این درس به شیوه تدریس حضوری ارائه می گردد.

روش تدریس حضوری: سخنرانی استاد، بحث و گفتگو با دانشجویان، ارائه مثال و نمونه ها، تکالیف کلاسی و دادن بازخورد.

انتظارات از دانشجو/ قوانین دوره:

- حضور در آزمون پایانی دوره طبق تقویم آموزشی دانشکده، الزامی است.
- تلاش برای ارتقا انگیزه های تحصیلی (یادداشت برداری و گوش دادن فعال) و مشارکت فعال در فعالیت های یادگیری کلاس (پرسش و پاسخ ها، بحث ها، فعالیت های گروهی و غیره)
- رعایت نظم (ورود و خروج به موقع، عدم اتلاف زمان کلاس، رعایت سکوت، رعایت زمان و سرعت عمل در فعالیت های کلاسی، حضور مستمر در کلاس، ارایه به موقع تکالیف)
- بی صدا نمودن تلفن همراه در کلاس و عدم مشغولیت با تلفن همراه
- عدم ضبط صوتی و یا تصویری از کلاس درس
- رعایت ادب و احترام (گفتمان مودبانه، رعایت حق تقدم برای صحبت، پرهیز از مشاجره و الفاظ نامناسب و...)
- رعایت صداقت (صداقت در تکمیل و ارایه تکالیف، پرهیز از جعل تکالیف، صداقت در گفتار)
- رعایت وظیفه شناسی (درست انجام دادن و پاسخ گو بودن برای امور محوله و وظایف)

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

۱. Wong DL, Hockenberry MJ, Wilson D. Nursing care of infants and children. Philadelphia, St. Louis :Mosby, Elsevier. (Last edition)
۲. Wong's DL. Essentials of Pediatric Nursing. Philadelphia: Mosby Elsevier.(Last edition)
۳. James Susan R, Kristine N and Ashwill J. Nursing care of children (E- book): principles and practice. Elsevier Health Sciences.(Last edition)
۴. Kaakinen Joanna R et al. Family health care nursing: Theory, practice and research. F A Davis. .(Last edition)
۵. Shajan Z and Snell D. Wright & Leahey,s nurses and families: A guide to family assessment and intervention. F A Davis.
۶. Stanhope M and Lancaster J. Foundations of nursing in the community: Community- oriented practice. Elsevier Health Sciences.(Last edition)
۷. Stanhope M and Lancaster J. Public health nursing eBook: Population centered health care in the community. Elsevier Health Sciences.(Last edition)
۸. Friedman Marilyn M. Family nursing: Theory and Practice. McGraw-Hill/Appleton& Lange. .(Last edition)
- ۹- Betz CL, Coyne IT, editors. Transition from pediatric to adult healthcare services for adolescents and young adults with long- term conditions: An international perspective on nurses, roles and interventions. Springer Nature .(Last edition)
- ۱۰- Betz CL, Sowden LA. Mosby's pediatric nursing references E-Book. Elsevier Health Sciences.(Last edition)

منابع آموزشی کمکی

۱۱- سایت های معتبر (SID, Magiran, Google scholar, Scopus , Web of Science , CINHAL) و مقالات منتشر شده در مجلات معتبر فارسی و لاتین (دو سال اخیر) مرتبط با هر جلسه

تجهیزات و امکانات آموزشی

- کامپیوتر و مانیتور
- فلش مموری
- اینترنت

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۱	مشارکت فعال در بحث و گفتگو	فعالیت کلاسی و تکالیف
۱	تکالیف - ارائه یک سمینار کلاسی- بحث و نقد یک کتاب فصل از مرتبط با درس	
۹	آزمون میان دوره	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۹	آزمون پایان دوره	ارزشیابی پایانی

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان ارائه درس: ترم اول			گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد			
روش ارائه / رسانه	مکان	استاد	عنوان جلسات	ساعت	تاریخ	روز
حضوری	کلاس ارشد ۱	خانم دکتر باقری	آشنایی با برنامه و اهداف، آشنایی با مفاهیم خانواده به عنوان یک سیستم تأثیر متقابل سیستم خانواده و سایر قسمت‌ها بر یکدیگر	مطابق با برنامه اداره کل آموزش		۱
		خانم دکتر هادیان شیرازی	دیدگاه اسلام در مورد خانواده، آشنایی با روند تکاملی خانواده، ساختار خانواده، مراقبت خانواده محور از تئوری تا عمل در دنیا			۲
		خانم دکتر جمشیدی	معرفی مدل‌ها و ابزارهای ویژه بررسی خانواده (آپگار خانواده، مسائل، مشکلات، وظایف)			۳
		خانم دکتر جمشیدی	بررسی ساختار، عملکرد و روند تکاملی خانواده با استفاده از مدل و ابراز استاندارد ویژه بررسی خانواده			۴
		خانم دکتر باقری	تئوری‌های مرتبط با خانواده (تکاملی - سیستمی - تعاملی)			۵
		خانم دکتر جمشیدی	فرآیند پرستاری در خانواده و اصول دیدار بهداشتی در منزل (Home Visit)			۶
میانترم - جلسات یکم تا ششم						
حضوری	کلاس ارشد ۱	خانم دکتر جمشیدی	اجتماعی شدن کودک، تفاوت‌های جنسیتی و تأثیر آن بر کودک	مطابق با برنامه اداره کل آموزش		۷
		خانم دکتر باقری	آسیب‌های روانی - اجتماعی، طلاق، کودک آزاری، فرزندخواندگی، خانواده تک سرپرست			۸
		خانم پران	رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی نوپایی و خردسالی			۹
		خانم پران	رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی نوزادی و شیرخوارگی			۱۰
		خانم دکتر جمالی مقدم	رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی سن مدرسه			۱۱
		خانم دکتر جمشیدی	رشد و تکامل جسمی / روانی اجتماعی / شناختی / زبانی نوجوانی			۱۲
حضوری	دانشکده پرستاری	اساتید گروه	پایان دوره		برنامه امتحانات	-